

Kouzla s odpadem

Text **Martina Kobzová**
Foto **Pavel Radosta** a archiv **KOVOSTEEL**

Že nemusí odpad znamenat jen něco odpuzivého a špinavého, že lze recyklovat důsledně a smysluplně, v čistém a příjemném prostředí, kde narazíte na usměvavé a vstřícné lidi a že se dokonce z odpadu dají vytvářet krásné i užitečné věci, když máte dobré nápady a invenci, ukazuje recyklační ekologické centrum REC Group. V jeho srdci, v areálu ve Starém Městě u Uherského Hradiště jsme se o tom sami přesvědčili.

Rozlehlý areál bývalého cukrovaru už z dálky upoutává majákem Šrotík. Dvacet sedm metrů vysoká rozhledna symbolizuje heslo, které zde vyznávají: s námi se v moři odpadů neztratíte. Kromě výbušnin a radioaktivního odpadu si tady

dokáží poradit skutečně se vším. Tedy, nejen tady, i na dalších místech – REC Group totiž sdružuje několik společností zabývajících se odpadem, jeho svozem, zpracováním, prodejem či výrobou produktů z recyklovaného materiálu. Kupříkladu v Uherském

Brodě funguje firma RPG Recycling, která ekologicky likviduje pneumatiky. Výsledkem recyklace je pryžový granulát, ze kterého se dále ve firmě GELPO vyrábí různé produkty, mimo jiné pro výstavbu sportovišť nebo dětských hřišť.

My jsme se pro tentokrát drželi jen v prostorech areálu ve Starém Městě a navštívili jsme provozy dvou firem. V té první s názvem KOVOSTEEL Recycling se zpracovává kovový odpad, barevné kovy, papír, textil, plasty, dřevo, suť a nebezpečné odpady. To vše funguje na ploše zhruba 12 hektarů. V té druhé s názvem STEELMET se věnují zpracování elektroodpadu a kromě ekologického konceptu v něm figuruje i ten sociální – jde o chráněnou dílnu pro přibližně sto zaměstnanců.

Základem je separace

Podstatou přístupu k veškerému odpadu je co nejvíce materiálů separovat a zužitkovat. K tomu je kromě moderní techniky jako jsou drtiče různého typu, hydraulické nůžky nebo lisy, potřebná i nenahraditelná lidská práce. Vyskolení zaměstnanci posoudí, o jaký materiál jde, roztřídí, vymontují, odšroubují... Každý materiál má svůj kód odpadu který určuje platná legislativa. Rozlišuje se i rozměr, kvalita, a chemické složení. Pro představu, jen u kovů se rozlišuje 30 položek. Klasifikace materiálů je vážně věda, minimálně na maturitu. A sledování cen

◀▶ V KOVOSTEELu končí i vysloužilá auta. Co se s takovým vrakem pak děje? Nejprve se tzv. vykrví, vypustí se veškeré provozní kapaliny – voda, nafta, olej, chladicí médium. Vymontuje se motor, ten je hliníkový nebo litinový, odstraní sedáčky, zadní náprava, pneumatiky, sklo, ... Samotný skelet auta se dále upravuje lisováním nebo stříháním.

▶▶ Při třídění drahých kovů se používá spektrometr. Každý materiál má svůj kód odpadu, a jak se zdá i grafický půvab.

výkupu materiálů zase slušný adrenalin. Je třeba být stále ve střehu a čekat na příhodnou chvíli k prodeji, cena železa se mění jedenkrát za měsíc, cena barevných kovů jednou týdně. Kůrovcová kalamita výrazně ovlivňuje mimo jiné i cenu a odbyt papíru. Dříve jste za papír dostávali peníze, dnes za jeho sběr musíte platit. Nejbonitnější jsou naopak drahé kovy jako bronz, olovo, mosaz, měď, hliník, zinek, cín a nerez. Samotné třídění těchto kovů se provádí pomocí spektrometru, který určí chemické složení odpadu. Než kovový materiál opustí areál, kontroluje se také pomocí dozimetru jeho radioaktivita, resp. neradioaktivita.

Třídít, recyklovat, tvořit, hrát si

Možnost podívat se na různé fáze recyklace odpadů mají i návštěvníci areálu. Slouží k tomu systém vyhlídkových lávek, ze kterých je do provozů vidět. Unikátní a sympatické. Takovou transparentnost si může dovolit jen fungující systém. Přesně o tom to ve Starém Městě je. Systém a pořádek, který tady vládne, člověka až zaskočí. Na šrotišti byste ho jednoduše nečekali. Jenže v KOVOSTEELu razí heslo: pořádek se nedělá, ale udržuje. A podobně je to zřejmě s náladou, která tu panuje. Ať se vrtnete kamkoliv, zdraví vás usměvaví s vstřícní zaměstnanci. Možná i taková drobnost, že každé pondělí mají připravené voňavé a čisté firemní oblečení může hrát roli. Tady se zkrátka ctí takové hodnoty jako dobré mezilidské

▼ Firma STEELMET se může pochlubit jednou z nejmodernějších drticích linek v celé Evropě. Drtí se v ní celé pračky, myčky, bojery, mikrovlnky a další elektroodpad. Kromě chladniček vlastně cokoliv. Magnetem se vyseparuje železo, odebere se beton (věděli jste, že v pračkách je přibližně 20 procent betonu?) odstraní elektromotor a zbytek putuje na linku, kde ho dál zaměstnanci třídí podle druhu materiálů. Takto se vytrídí až 80 procent materiálů, jen 20 procent jde na skládku. A to jen proto, že normy Evropské unie bohužel při výrobě povolují materiály, které nelze dál recyklovat.

▼ Lidská práce je v třídění odpadů nezbytná. Díky sociálně ekologickému konceptu je firma STEELMET chráněnou dílnou pro stovky zaměstnanců s handicapem.

▲ Materiál se po roztržení a zpracování na požadovaný rozměr nakládá do železničních vagonů a putuje přímo do hutí.

◀ Práce se železem je dřina. Kovový materiál se kromě stříhání reže i kyslíkem.

▲ Zvířata nápaditě vyrobená z odpadu v životní velikosti jsou úžasnou podívanou.

vztahy, férovost, svoboda, ekologie, úcta k materiálům, tradicím a hodnotám, které vybudovali naši předkové. Přesvědčujete se o tom na každém kroku.

Důvodů, proč navštívit areál ve Starém Městě je mnohem víc a stále přibývají. Jediněná a dnes už vyhlášená KOVOZOO, o které jsme psali v loňském roce, se každým rokem rozrůstá o nové přírůstky. Přes tři stovky zvířat nápaditě vyrobených z kovového odpadu obdivují děti i dospělí, v minulém roce jich sem zavítalo sto tisíc. Novinkou je otevření muzea veteránů, které se bude časem rozšiřovat. Další „logické“ propojení v duchu filozofie, že i staré věci mohou být krásné a užitečné. Plánuje se zřízení kovárny, pořádají se nejrůznější akce, ambicí firmy je bavit i vzdělávat. Zkrátka pořad se tu něco děje. Přijďte se podívat, budete nadšeni. ■

